

Input til temaer i Rammeaftalen 2018 fra workshoppen d. 6. februar 2017

INDHOLDSFORTEGNELSE

MESTRING AF EGET LIV

1. Velfærdsteknologi	2
2. Rehabilitering	3
3. Fokus på beskæftigelse.....	4
4. Sociale relationer	5
5. Hvad virker – forskning, metode og evidens	6

MÅLGRUPPESPECIFIKKE UDFORDRINGER

6. Flere hjemløse	7
7. Flere ældre med handicaps	8
8. Flere unge med selvskadende adfærd.....	9
9. Skolegang for børn og unge med autisme og ADHD	10
10. Snitflader til behandlingspsykiatrien	11

TVÆRGÅENDE TEMAER

11. Vidensdeling	13
12. Koordinering af tilbudsviften.....	14

INCITAMENTER OG STYRING

13. Økonomiske incitamenter	15
14. Nye samarbejdsforme	17

1. Velfærdsteknologi

Udfordringer

I forhold til målgrupper

- De små målgrupper gør, at viden om behovene ikke er samlet fordi målgrupperne er så små, hvilket nødvendiggør samarbejde på tværs af organisationerne.
- Svært at få et overblik over mulige løsninger – det store udvalg og den hastige udvikling, gør at det er svært at finde den bedste løsning til målgruppens behov

I forhold til organisering og implementering

- Vi starter tingene forkert! Vi kigger på velfærdsteknologi for at vi skal spare penge og ikke fordi man har fokus på mestringsperspektivet. Dermed bliver det bl.a. svært for medarbejderne at finde motivation til at omfavne velfærdsteknologien
- Ofte dyr og tidskrævende udviklings- og implementeringsproces

Tiltag

Samle viden

- Samle viden ved nøglepersoner der kan hjælpe med at afprøve, udvikle og udfordre os på det vi tror vi har behov for.
- Vigtigt at få borgeren og medarbejderen med ind i processen.

Organisering

- Organisere os klart på velfærdsteknologi på tværs af kommunerne og regionen
- Kommunernes og regionens arbejde med velfærdsteknologi på et specialiserede socialområde skal i højere grad kobles til virksomheder, forskning (VIA University, universitetsverdenen mv.) (kan vækstforum hjælpe os)
- Organisering kan ske i relation til bestemte målgrupper eks. velfærdsteknologi til borgere med autisme

Anbefalinger

1. Klar politisk retning

Hvis der skal sættes fokus på velfærdsteknologi i regi af Rammeaftalen, så skal der være en klar politisk retning, og det anbefales derfor, at politikerne først tager stilling til følgende dilemmaer:

- Skal der fokus på velfærdsteknologi, fordi vi skal spare eller fordi vi tror på at det kan bidrage til borgernes øget mestring af eget liv.
- Vil vi investere i flere varme hænder eller mere teknologi

2. Vil man investere i tværkommunale tiltag på velfærdsteknologiområdet? Eksempelvis udrykkende team, der kan samle viden og støtte udviklingen eller en afdækning af velfærdsteknologi på tværs af kommunerne?

2. Rehabilitering

Udfordringer

Ift. forståelse af rehabilitering

- Rehabilitering forstås forskelligt på tværs af lovgivninger eksempelvis sundheds- og serviceloven
- Rehabilitering forstås forskelligt på tværs af faggrupper og sektorer, hvilket gør at man taler forbi hinanden og vægter forskellige ting.
- Der er risiko for afspecialisering, hvis der ikke er en mere fælles forståelse af, hvad rehabilitering indebærer

På tværs af områderne

- Hurtige udskrivninger i sundhedsområdet pga. en rehabiliteringstankegang giver nye/flere opgaver til kommunerne
- Der er forskellige serviceniveauer på tværs af kommunens forvaltningsområder bl.a. fordi der er forskel på, hvor meget man tænker rehabilitering i social-, sundheds- og arbejdsmarkedsforvaltningen.

Tiltag

Uddannelse på tværs

- Der er behov for at sætte metode på snakken om rehabilitering for at undgå, at det bliver et udefineret begreb. Eksempelvis gennem uddannelse på tværs af kommunerne og evt. også på tværs af sektorerne for at sikre en tværfaglig tankegang omkring rehabilitering

Tværfagligt visitationsudvalg

- Oprettelse af et tværfagligt visitationsudvalg i hver kommune med socialområdet, skoleområdet, arbejdsmarked, sundhed etc. (alt afhængig hvad der er relevant) samt evt. deltagelse af relevante driftsherrer. Det tværsektorielle og tværfaglige udvalg kan på denne måde nå hele vejen rundt om borgeren med henblik på at lave en samlet plan. "Nye borgere" kan behandles af udvalget, men det skal også følge op på/afslutte tidligere behandlede borgere.

Tættere samarbejde omkring udskrivninger

- Udslusningstilbud når borgere udskrives, men i en kortere periode har brug for mere støtte inden borgeren eksempelvis kommer i eget hjem eller på botilbud.
- Lettere adgang tilbage til udskrivende enhed i forhold til spørgsmål/information samt ved eventuelt behov for genhenvielse/genindlæggelse.

Anbefalinger

- Tænke mere tværfagligt i forhold til rehabilitering
- Se rehabilitering som en investering for fremtiden eks. også i forhold til at have modet til at lave investeringer på en korte bane for at indhente noget på den lange bane.

3. Fokus på beskæftigelse

Udfordringer

For borgeren

- På et arbejdsmarked, hvor der er et stort fokus på effektivitet og målet er en større bundlinje, kan det være svært for personer med handicaps at komme ind på arbejdsmarkedet.
- Den kommunale dagstilbud (beskyttet beskæftigelse) kan opleves som en samlekasse, hvor folk med forskellige behov samles. Således vægtes kassetænkning og økonomi over borgerens individuelle behov.
- Borgeren kan risikere at komme i klemme i forsk. lovgivninger og bureaukrati ifm. beskyttet beskæftigelse.

For virksomheden

- Der mangler viden om fordelene (mulighederne) ved at ansætte borgere med handicaps.
- Mange virksomheder, særligt de mindre, vurderer, at det ikke er attraktivt at ansatte handicappede.
- For virksomheder, som ønsker at ansætte en person med et handicap kan det være uigennemsigtig, hvor man skal henvende sig i kommunen. Den efterfølgende proces kan opleves som teknisk og bureaukratisk.

For kommunen

- For at undgå at lave "samle-tilbud", hvor man blander borgere med forskellige behov, kan der være behov for at gå på tværs af kommunegrænserne, hvilket kan give udfordringer.
- Der mangler politisk opbakning (og ambitioner) til at borgeren må bruge et tilbud i nabokommunen.
- Der mangler vidensdeling mellem kommunerne til, hvordan driver man det gode beskæftigelsestilbud.

Tiltag

Kommunal rådgivning og støtte til virksomhederne

- Tilbyde kommunal konsulentbistand til de erhvervsdrivende
- Mulighed for kompetenceudvikling for arbejdsgiverne og kollegerne til den handicappede i virksomheden
- Arrangementer for erhvervsdrivende, der skal engagere erhvervslivet. Få fortalt de gode historier.
- Regional kompetencebus som besøger virksomheder, og som skal engagere erhvervslivet.

Tværkommunale tiltag

- Etablere en nordjysk jobsøgningsbank, hvor kommuner, borgere og virksomheder kan finde hinanden – således også på tværs af kommunegrænser.
- Etablere et tværkommunalt jobcenter for handicappede, der skal sikre, at det er beskæftigelsen, som er i fokus og ikke handicapet, og dermed hjælpe med at matche borgere med virksomheder (inspireret af "Aalborg Aktiv"). Enheden skal have kompetencer til at bruge flere lovgivninger.

Vidensdeling

- Etablere tværkommunal taskforce med fokus på mindre kassetænkning, jobsøgning og kompetenceudvikling.
- Vidensdeling af erfaringer med frivillige, virksomheder og drift af kommunale tilbud

Kommunale tilbud

- De kommunale tilbud skal i højere grad have fokus på reel beskæftigelse, og ikke blot opbevaring af borgeren
- Kommunerne skal være bedre til at benytte sig af hinandens beskæftigelsestilbud. Derfor behov for politisk opbakning om dette. Behov for politisk ambition på området.
- Kommunen skal være mere villig til at samarbejde med virksomheder og frivillige.

Anbefalinger

- På den lange bane giver det økonomisk og fagligt bedst mening, at kommunerne har fokus på borgerens behov frem for stordrifts, hvor borgere med forskellige behov samles – men hvordan gøres det?
 - Der skal tænkes på tværs af kommunegrænserne, og i større grad gør brug af hinandens tilbud
 - Der er behov for tættere samarbejde med lokalsamfundet og virksomheder
 - Fokus på at dele gode erfaringer – mellem kommunerne, mellem virksomheder og på tværs.

4. Sociale relationer

Udfordringer

Marginalisering

- Borgere, som er socialt udsatte eller familier med børn, der har særlige behov bliver nemt meget isolerede
- Mange har primære relationer enten til pædagogisk personale eller til borgere med samme problemstillinger som sig selv.
- Når de sociale relationer bygges om en diagnose eller et problem eks. hjemløshed/misbrug, og dette er eneste fællestæk så er der en risiko for at borgeren fastholdes i sit problem

Etablere netværk

- Der er stor forskel på om borgerne overhovedet kan håndtere sociale relationer. Det er vigtigt at skelne mellem at alle har ret til sociale relationer, men ikke alle kan håndtere det
- Borgerne er ikke en del af det lokale samfund, og har derfor ingen netværk.

Fastholde netværk

- Særligt de ressourcetsvage pårørende kan have udfordringer med at komme frem og tilbage når de skal besøge borgeren
- Netværket forstår ikke borgeren
- Mange psykisk syge og handikappede (generelt) slider nemt sit netværk op

Tiltag

- Etablere et formaliseret udsatte råd!

Vidensdeling

- Etablere en vidensbank, hvor man kan dele gode ideer og erfaringer med hinanden, samt den viden der foreligger på området
- Etablere formaliserede task-forces, hvor man som kommune kan søge hjælp på et specifikt område ift. at etablere sociale relationer, nedbryde fordomme, håndtere marginalisering mv

Mere viden til pårørende og frivillige

- Uddannelse til pårørende og frivillige

Øget anvendelse af frivillige og frivilligforeninger

- Gør større brug af frivillige og besøgsvenner
- Frivillighedsformidling (information om hvad kommunen har brug for eller hvad borgere/frivillige kan tilbyde, f.eks. en gåtur hver søndag, kunne sagtens organiseres på regionalt niveau også).
- Skabe andre aktører and familien som frivillige, fx støtteforeninger som kan være en ekstern drivkraft, og laver sociale arrangementer.

Mentor til opbyggelse af sociale relationer

- Mentorordninger, f.eks. til at hjælpe unge ind i en forening, fritidstilbud. Det kan være svært at komme afsted de første gange og nemmere, hvis nogen følger en med og fortæller om forskellige tilbud.

Anbefalinger

- Hvor meget skal vi uddanne de pårørende kontra den omsorg de giver? Må man som pårørende sige nej?
- Hvordan taler man om netværks og frivilliginddragelse uden at ende i en sparesnak?

Med de tendenser og den udvikling der sker inden for det specialiserede socialområde pt. hvad vil det så i fremtiden betyde at være pårørende?

5. Hvad virker – forskning, metode og evidens

Udfordringer

Ressourcer

- Arbejdet er ressourcekrævende, og tilmed kræver et stort modenhedsniveau. Det vil i stedet give mening at starte med at fokusere mere på systematisering af viden.
- At arbejde systematisk og vidensbaseret kræver ofte en kulturændring, og er derfor ressource- og tidskrævende

Tilgængelighed af viden

- Den viden der er om forskning og evidens på socialområdet er ikke enkel og lettilgængelig.
- Viden om hvad der virker er ofte funderet i forskningsverdenen i stedet for at være koblet til kommunernes/tilbuddenes praktiske arbejde
- Den evidens der er tilstede, bliver ikke brugt systematisk.

Hvad er det der virker

- Svært at måle på hvad der virker på socialområdet, fordi relationen mellem borgeren og den professionelle er afgørende, men netop relationer er svære at måle.
- Svært at implementere metoder på tværs af organisationer fordi effekten ofte er bundet op på kulturelle og strukturelle elementer i de enkelte organisationer

Tiltag

Vidensdeling

- Øge vidensdelingen ved at oprette en vidensbank, der indsamler og udbreder viden
- Nedsætte erfagrunder med fokus på viden og vidensdeling
- Igangsætte en komparativ undersøgelse om hvad der virker i de forskellige kommuner
- Der arbejdes på at udbrede og konkretisere den viden der er i regi af Socialstyrelsen, Det skal være mere praksisnært, for at det kan bruges i kommunerne.

Organisering

- Oprette et fællesrum/gruppe, hvor man kan melde ind, når der opstår udfordringer ift. arbejdet med viden. Det kunne eksempelvis være en følgegruppe i rammeaftalesamarbejdet på lige fod med udviklingsstrategigruppen og styringsaftalegruppen.
- Etablere et struktureret samarbejde mellem forskningsmiljøerne og kommunerne (UCN, PhD'ere, Universitetet)
- Fælles satspuljeansøgninger

Ændret fokus

- Sætte fokus på mere praktisk orienterede tiltag og dermed sammenhængen mellem forskning/viden og kommunernes praktiske arbejde med borgerne.
- Mere fokus på at evaluere de projekter, hvor forskning og evidens implementeres på socialområdet

Anbefalinger

- Vil man igangsætte et vidensudbredende arbejde ift. hvad der virker?
- Vil man etablere en tværkommunal organisering som skal bistå kommunerne i at implementere forskning og evidensbaserede metoder?

6. Flere hjemløse

Udfordringer

- Der ses pt. en stigning i antallet af hjemløse samtidig med at målgruppen ændrer sig i retning af flere unge, flere immigranter, og et mere varieret klientel
- Mange af de unge har lange ophold på forsorgshjemmene
- Kontanthjælpsreglerne kan skabe hjemløse også børnefamilier
- Det er svært at samle de hjemløse i botilbud eller forsorgshjem pga. misbrugsproblematikken. Man ser tit at hvis der er en enkelt der misbruger eller begynder at misbruge, så falder de andre også i.
- Hjemløse søger ind mod de store byer – derfor vil der være en del af de små kommuner der har få hjemløse, hvorimod det er en større problematik i eksempelvis Aalborg.

Tiltag

Etablere flere skæve boliger:

- Boliger målrettet borgere, der udover at være hjemløse også har et misbrug, og hvor det ikke forventes, at borgeren kommer ud af misbruget. Aalborg Kommune har skæve boliger på Svenstrupgård.

Etablere efterværn efter udskrivning:

- Mulighed for tilkøb af en mentor/medarbejder fra forsorgshjemmet som følger borgeren i en periode efter vedkommende er udskrevet og flyttet i egen bolig. Mentoren hjælper borgeren med f.eks. at blive etableret i kommunen. Målet er færre genhenvendelser på forsorgshjem

Etablere et regionalt udsatte-råd:

- Et råd/netværk, som går på tværs af kommunerne eventuelt med inddragelse af brugerorganisationer. Formålet er at drøfte de konkrete problemstillinger på området samt sikre videndeling og erfaringsudveksling

Kompetenceløft

- Sikre kompetenceløft på de forskellige tilbud, hvor hjemløse er en del af målgruppen.

Anbefalinger

- Hvordan sikrer vi os så mange tilbud som muligt til hjemløse? Løsningerne skal være præget af en tilgang hvor individet er i centrum, og hvor man har en bred palette af mulige indsatser. En bred palette kræver at man skaber flere alternative boløsninger, og at den løbende støtte til borgeren intensiveres.
- Hvem skal hjælpe en hjemløs som pendler mellem forskellige kommuner. Den kommune, hvor borgeren ender i eller den kommune hvor borgeren sidst havde bopæl? Kan det være en ide at give indsatsen på tværs af kommunerne.
- Med de nuværende ændringer i målgrupperne inden for hjemløshed er vores tilbud og system så gearet til at håndtere den gruppe af hjemløse som vi ser pt.

7. Flere ældre med handicaps

Udfordringer

Ift. målgrupper og faglighed

- Risiko for målgruppeglidning eksempelvis pædagogiske tilbud hvor borgerne bliver gradvist ældre og tilbuddet dermed nærmest får praktisk status af plejehjem (uden ekstra viden eller ressourcer) eller psykiatriske lidelser der brænder ud, efterhånden som borgeren bliver ældre.
- Når borgere med handicaps bliver ældre kræver det ofte en anden faglighed og viden
- For de små kommuner er undermålgrupperne meget små eks. ældre udviklingshæmmede med demens, og det kan dermed være svært at opretholde og bibeholde en specialisering
- Usikkerhed om hvad der vægter højest: plejehovene som følger af alderdom eller handicap/diagnoserne. Det skaber usikkerhed om, hvorvidt borgeren hører hjemme i almindelige plejehjem eller på et botilbud.
- Der er mange målgrupper under titlen "Flere ældre med handicaps", men særligt udviklingshæmmede der får demens skaber udfordringer for tilbuddene
-

Ift. snitflader

- Mange snitflader til andre områder – somatisk, psykiatrisk, ældreområdet, botilbuddet

Tiltag

Vidensdeling

- Der er specialistkompetencer til stede i forhold til handicappede og borgere med diagnoser som bliver ældre, men der er for lidt deling af denne viden. Både internt i kommunerne men også tværs af kommunegrænserne.

Nye tilbud

- Der er behov for en type botilbud, der kalder på mere blandede kompetencer af såvel pleje- som pædagogisk karakter. Det kan være hybrider med det almene ældreområde, hvor personale opkvalificeres fagligt eller at der etableres ældreafdelinger på botilbud. Det er dog vigtigt at det er et tilbud til de målgrupper, der er sværest for kommunerne at håndtere.

Øget samarbejde

- Øget samarbejde mellem plejehjem og boform eksempelvis at der laves ordninger, hvor plejecentret kommer hjem til borgeren i boformen

Anbefalinger

- Sætte en politisk retning over for de borgere i målgruppen, der har det dårligst – eksempelvis udviklingshæmmede med demens.
- Der ønskes en drøftelse af hvad man vil vægte højest: at borgerens får den mest specialiserede indsats eller at borgeren kan holdes i sit nærmiljø længst muligt?

8. Flere unge med selvskadende adfærd

Gruppen lukkede ned, da der kun var to deltagere, som ikke følte, at de havde tilstrækkelig erfaring på området til at kunne komme med konkrete anbefalinger. Gruppen lavede følgende iagttagelser omkring udfordringer vedr. emnet:

- Vi arbejder i nogle systemer, som hver især understøtter silo-tænkning. Det forhindrer samarbejdet på tværs af kommunerne, men også internt på tværs af de forskellige afdelinger.
- Der mangler samspil mellem regionen og kommunerne, så kommunerne ved, hvad de skal arbejde på, når en ung bliver udskrevet.
- Samarbejdet mellem kommunerne og de frivillige organisationer er en udfordring. Kommunerne vil ofte gerne undervise de frivillige og præge deres arbejde. Det kunne i stedet være en fordel, at finde ud af, hvordan de frivillige organisationer og kommunerne kan supplere hinanden.
- Familierne kan have et forventningspres og et behov for kontrol.

Man kan dels tolke den manglende deltagelse som et tegn på, at der ikke pt. er den store opbakning til at prioritere dette emne før nogle af de øvrige emner, der er fremme. På den baggrund anbefales det at emnet ikke prioriteres i regi af Rameaftalen 2018. En del af udfordringerne indenfor emnet kan samtidig håndteres i regi af andre temaer som eksempelvis "Snitflader til behandlingspsykiatrien" eller "Rehabilitering".

9. Skolegang for børn og unge med autisme og ADHD

Udfordringer

Skolevægring

- Flere og flere børn og unge deltager ikke i undervisningen
- Det gælder både for børn/unge på institution og børn/unge, der bor hjemme
- Børn der holdes hjemme mister sociale og faglige kompetencer og bliver på sigt dyrere
- Nogle holdes hjemme grundet manglende tillid mellem forældre og skoletilbuddet

Der er udfordringer ved inklusionen

- Man er nogen steder gået for langt i inklusionstankegangen og venter for længe med at tænke i specialtilbud.
- Normalskolen har ikke altid de nødvendige kompetencer til at håndtere børn/unge med autisme/svær ADHD, hvilket går ud over den konkrete elev, men også for de øvrige elever i klassen.
- Børn/unge der holdes for længe i normalskolen kan udvikle angst, livslang stress og voldsom skolevægring.
- Specialtilbud gives først når der er en diagnose – overvej om der kan visiteres på formodet bevilling

Udfordringer ved specialtilbuddene

- Der er mange målgrupper inden for autisme og ADHD spekteret, og der er således behov for forskellige tilbud
- Der mangler samarbejde mellem kommuner ift. vidensdeling og udnyttelse af hinandens tilbud.

Tiltag

Vidensdeling

- Etablere erfa-grupper på leverandørniveau
- Fælles uddannelse for medarbejdere
- Større fokus på området på pædagog og læreruddannelsen
- Etablering af nordjysk videnscenter

Tiltag så barnet/den unge kan holdes i normalområdet

- Der er behov for tidligere opsporing, så man potentielt kan undgå de mest specialiserede og dyre tilbud
- Lærere fra autisme klasser kan rekvireres til at vurdere elever i almenskolen og komme med råd om, hvad der kan gøres for at "holde" børn i normalsystemet
- Vi kan flytte børnene et trin af gangen, ikke en hel trappe. Holde dem i normalskolen, men med særlig støtte
- Mange autister kan inkluderes i folkeskolen med en forebyggende indsats (strukturer og pæd. redskaber).
- Udviklingsamarbejde mellem specialklasser og normalklasser er meget vigtigt.
- Flere nest-klasser, hvor der bl.a. er fire med autisme i en klasse med 16 elever. Fokus på faste rammer.
- Kommunerne skal være hurtige til at tage ansvar og lave en plan. Samspil mellem forvaltninger skal sikres.

Specialtilbud

- Skal der laves flere specialskoler eller skal der være afdelinger på normalskolerne?
- Mere brug af fjernundervisning, da dette ville kunne afhjælpe de skift der er.

Anbefalinger

På lang sigt kan forsinket responstid og besparelser på området medføre, at de unge får brug for et mere specialiseret tilbud, hvorved det ender med at blive dyrere. Der er behov for en drøftelse af organisering af fagfolk og tilbuddene:

- Hvordan sikrer man, at der tages hånd om barnet/den unge og der sikres fremdrift?
 - Barnets team, forløbskoordinatorer, relationel koordinering mellem forvaltninger, samspil mellem skolen og forvaltningen, inklusion af familien, oprustning af PPR-teams osv.
- Hvordan ønsker man at organisere sig: Specialtilbud vs. inklusion?
 - Skal de unge mest mulig inkluderes er der behov for faglige, fysiske og personlige ressourcer, der kan sikre, at normalskolen og det konkrete barn ikke lider under inklusionen.

10. Snitflader til behandlingspsykiatrien

Udfordringer

Opgaveglidning

- Hurtigere behandling og mere ambulant behandling giver opgaveglidning fra behandlingspsykiatrien til socialområdet. Dette er kommunerne og tilbuddene ikke nødvendigvis gearret til, hverken fagligt eller økonomisk (besparelser i behandlingspsykiatrien giver afledte økonomiske effekter i socialpsykiatrien)

Ift. udskrivninger

- Kommunerne kan stå med borgere, der reelt ikke er klar til at placere i egen bolig.
- På grund af tidlig og hurtig udskrivning fra behandlingspsykiatrien forelægger der ikke altid en behandlingsplan, hvilket bl.a. er relevant ift. tvang
- Manglende overlevering ved udskrivning

To systemer

- Behandlingspsykiatrien og socialområdet har ikke samme sprog eller rammer, hvilket gør det vanskeligt at lave fælles løsninger for borgeren (fokus på medicin vs. pædagogik)
- Manglende koordinering mellem sundhedsområdet og socialområdet.
- Der er udfordringer i forhold til en fælles forståelsesramme – hvilke kompetencer/rettigheder har behandlingspsykiatrien/kommunen.
- Manglende sammenhæng mellem sundhedsaftalen og rammeaftalen.

Målgrupper hvor snitfladerne er særligt vanskelige

- Borgere med dobbeltdiagnoser, borgere med spiseforstyrrelse, borgere med selvskadende adfærd og borgere med autismespektrumforstyrrelser
- Borgere med mange dobbeltdiagnoser betyder at medarbejderne i kommunerne skal være bedre rustet, de skal have viden om forskellige typer behandling, der skal til og hvilke samarbejdspartnere der er.
- Der er udfordringer i forhold til den gruppe af borgere, der udskrives – som bør have et botilbud - men som ikke ønsker et botilbud.

Tiltag

Øge aftalekomplekset

- Aftale om opgaveoverdragelse skal ind i rammeaftalen - ligger i sundhedsaftalen, men det skal spille bedre sammen med rammeaftalen
- Udarbejde fælleskommunale samarbejdsaftaler med regionen angående udskrivninger
- Højere grad af forpligtigelser/koordineringsaftaler mellem behandlings- og socialpsykiatrien
- Der skal tages udgangspunkt i borgeren eks. ved at borgerens team skal bæres ind i rammeaftalen.
- Der skal skabes klarhed i forhold til opgave- og ansvarsfordeling – hvad kan kommunerne/regionen jf. serviceloven (socialfaglige indsatser), hvilke rettigheder/muligheder er der og ditto for behandlingspsykiatrien (behandlingsindsatsen).

Opfølgende/forebyggende fokus med fokus på borgeren i centrum

- Der skal være mulighed for at psykiatriske patienter, der er udskrevet fra behandlingspsykiatrien til socialpsykiatrien kan få en opfølgende/forebyggende samtale eller evt. åben indlæggelse.

- Udrulning af akut ambulat team i psykiatrien (som allerede implementeret på N7 i Frederikshavn: Borger kan trække på team fra behandlingspsykiatrien efter udskrivning. anbefales udrullet til alle kommuner, da det udgør et godt supplement til eksisterende tilbud og adgangen sker på *borgerens* præmisser.
- Udbredelse af brug af åbne sengepladser, hvor borgeren kan indlægge sig selv - fleksibel løsning. (eks. ala Augustenborg i Syddanmark).
- Bedre mulighed for at trække på læge fra behandlingspsykiatri, når borger er udskrevet.
- Udskrivningsplan udformes uafhængigt af hvor man udskrives til (eget hjem, bostøtte, botilbud) og i samarbejde med kommunen og eventuelt borgeren (ikke "dikteret" af regionen). Dette kræver dog økonomi til at samle aktører.

Tiltag med fokus på bedre samarbejde

- Arbejde med fælles sprog, fælles forståelse for hvad man har med at gøre, og hvordan stafetten gives videre samt fokus på respekt for hinandens faglighed
- Etablere forløbskoordinatorer mellem behandlings- og socialpsykiatrien (samarbejde)
- Etablere forpligtende netværk/dialogfora, hvor alle relevante parter mødes mhp. at finde fælles løsninger – dette kan enten være på konkret borgerniveau eller mere overordnet niveau

Fokus på viden

- Bedre redskaber og kompetenceudvikling til medarbejderne i kommunerne, så de bliver i stand til at håndtere borgerne, når de overdrages til kommunerne fra behandlingspsykiatrien
- Del de gode erfaringer og de tiltag, der virker i de enkelte kommuner (f.eks. Morsø og Rebild).
- Der bør etableres erfagrupper med myndighed og alle relevante samarbejdspartnere
- Afholde fælles uddannelse, temadage, opkvalificering, m.v.

Forslag til nye tiltag

- Etablere en ordning, hvor kommunerne i samarbejde med en lokal/kommunal psykiater får mulighed for at indlægge en borger i behandlingspsykiatrien
- Arbejde med mere indlæggelse i forhold til geografi.

Anbefalinger

- Hvordan sikrer vi større fleksibilitet og overlap mellem sektorerne i forbindelse med udskrivninger, samtidig med at begge sektors økonomi er presset og adskilt
- Hvordan sikrer vi at 11 kommuner så vidt muligt samarbejder med regionen på samme måde frem for på 11 forskellige måder eller flere samtidig at der er rum til fleksibilitet
- Hvordan kan vi hjælpe hinanden med at etablere akutte løsninger i fællesskab, sikre en dynamisk kapacitet og målrettede tilbud.
- Hvordan kan vi sikre bedre overgange mellem sektorerne, og nedbryde silotænkningen

11. Vidensdeling

Vidensdeling går igen i det fleste temaer. På den politiske temadag kunne det være interessant at tage en drøftelse om, hvad vil vi i Nordjylland ift. vidensdeling:

- Hvordan ønsker vi at vidensdele?
- Har vi ressourcerne i dagligdagen til at dele ud af de gode erfaringer/metoder?
- Har vi ressourcerne i dagligdagen til at modtage og opsøge den viden nabokommunerne/regionen kommer med?
- Skal viden kun være mellem tilbuddene eller skal vi også tænke mod forskning og uddannelsesområdet – fx samarbejde med pædagoguddannelsen ift. at få nye pædagoger rustet til de små målgrupper

12. Koordinering af tilbudsviften

Mange af de tiltag, der er præsenteret omhandler ønsket om tilbud til konkret målgruppe, eller bedre samarbejde og koordinering af de eksisterende tilbud. Men hvordan kan vi sikre, at vi af og til tager temperaturen på den tilbudsvifte vi har, og hvordan finder vi ud af, hvilke tilbud vi har behov for?

- Hvordan sikrer vi koordinering af tilbuddene i Nordjylland uden at det bliver en bureaukratisk øvelse?
- Hvordan sikrer vi, at der er en fælles strategi om de forskellige målgrupper, så vi har en fælles tilbudsvifte vi er enige om?
- Hvordan udpeger, hvilke målgrupper der er behov for at lave et nyt tilbud for?
- Hvordan sikrer vi en dynamisk tilbudsvifte, hvor vi kun har de tilbud, der er behov for?

13. Økonomiske incitamenter

Udfordringer

Driftsherre mangler økonomiske incitamenter til tage fat i myndighed

- Når en borger har brug for mere støtte, har driftsherre et økonomisk incitament til at tage kontakt til myndighed med henblik på at få placeret borgeren på anden ydelse, og dermed anden takst
- Men når en borger er brug for mindre støtte, har driftsherre ikke i samme omfang et incitament til at tage kontakt i myndighed for at få borgeren på en anden ydelse og mindre takst.
- Er en driftsherre rigtig god til at gøre borgeren bedre til at mestre eget liv i en sådan grad, at borgeren kan sættes på mindre ydelsesniveau, hjemtages eller visiteres til et andet tilbud, kan risikere at aflive sig selv, da de kan mangle "kunder i butikken".

Manglende incitamenter til at åbne og lukke tilbud

- Det er risikofyldt at opstarte et nyt rammeaftaletilbud. Er der nok borgere til at det kan køre rundt? Vil andre kommuner gøre brug af det?
- Der kommer af og til nye målgrupper eller nye måde at sammensætte borgere, hvorved der kan opstå et behov for at opstarte et nyt tilbud. For at få de nødvendige borgere og finde finansiering til det nye tilbud, kan der være et behov for at lukke et eksisterende tilbud. Men hvordan skaber vi en dynamik og incitamenter til, at vi kan lukke nogle tilbud for at kunne få plads til nye tilbud (målgrupper)?

Tiltag

Rammebudget

- Fast økonomisk ramme til tilbud (uanset antal borgere), så der ikke bliver incitament til at holde på borgere, som egentlig ikke længere har behovet

Først betaling når målet er nået

- Køber skal først betale for ydelsen, når målet er nået.
- Denne model er dog begrænset til de målgrupper, hvor man kan snakke om at nå et mål

Hurtig målopfyldelse = flere penge til driftsherre

- Hvis man løser en opgave hurtigere end beregnet, så må man beholde de penge, som var afgivet til den ordinære tid.

Mulighed for at bibeholde overskud

- Udfører beholder en større del af overskuddet før taksten skal reduceres.

Give borgeren indflydelse på, hvad pengene skal bruges til

- Der betales for en grundydelse, og så kan borgeren disponere over lidt ekstra med udgangspunkt i et ydelseskatalog – indflydelse på egen ydelse.

Pointsystem a la Trustpilot

- Det er vigtigt at hylde fagligheden gennem fortælling af de gode historier om borgerne.
- For at synliggøre fremskridt i borgerens niveau, også de små fremskridt kan man lave et pointsystem, hvor institutionen får point, hvis borgerne løftes op i niveau. Det kan ske årligt, ved revistering eller når borgeren ikke længere skal være på det pågældende tilbud.
- De tre tilbud med den bedste score kunne evt. få en pris (penge, overrækkelse af pokal med presse)

Bonusordning

- De tilbud, som er gode til at udvikle borgeren, kan få en bonus enten på medarbejderniveau eller institutionsniveau.

Konkurrence mellem driftsherrer

- Det kunne også være et incitament, at der altid skal være 2 udbydere af en specifik opgave, så der skabes en naturlig konkurrence.

Anbefalinger

Hvis vi i højere grad ønsker fokus borgerens mestring af eget liv, er der behov for incitamenter, der kan understøtte dette fokus.

- Hvordan sikrer vi at, at vi er fælles om at sikre borgeren egenmestring?
- Hvordan sikrer vi en dynamisk tilbudsvifte, der kan håndtere de aktuelle målgrupper og problemstillinger?
- Skal ydelser og taksterne skrues anderledes sammen?
- Hvordan fortæller vi den gode historie om de ekstra gode tilbud?
- Hvordan honorerer vi de tilbud, som er gode til at udvikle borgerens egenmestring?
- Hvordan sikrer vi, at der også er driftsherre, der ønsker at lave tilbud for borgere, som ikke har største muligheder for egenmestring?

14. Nye samarbejdsforme

Udfordringer

Det klassiske samarbejde er mellem en myndighed og en matrikelbunden driftsherre. Men når der hele tiden kommer nye målgrupper, nye metoder og borgeren har nye differentierede behov – er der så også behov for nye måde at samarbejde på og nye måde at møde borgeren og sikre egenmestring.

Tiltag

Flere myndigheder om et tilbud

- Lave fælles team, som måske afregnes pr. borgerforløb
- Flere fælles tilbud, der kan gå på tværs af kommunerne – kræver et tæt samarbejde mellem kommunerne, men vil give et naturligt incitament til opfølgning, da alle betaler for den fælles mængde borgere.

Fælles puljer

- Man kan tage penge ud af rammeaftalen (fx x pct. af taksten) og bruge dem til noget fælles. Evt. give DAS dispositionsret over midlerne. Puljerne kunne være:
 - Fælles udviklingspulje. Udvikling af nye metoder eller tilbud, fx til nye målgrupper
 - Fælles forskningsmidler, fx samarbejde med uddannelsesinstitutionerne om konkrete udfordringer
 - Innovationspulje til tilbud der evner at tænke nyt og anderledes

Samarbejde mellem myndighed og driftsherre

- Mere fokus på tættere opfølgning fra myndigheders side for at sikre, at målene bliver nået.
- Der skal være mere formaliserede rammer, der understøtter en dialog/proces a la aftagerpanelet på Strandgården.
- Ved private udbydere kan der være en tendens til et for højt serviceniveau. Myndighed skal være skarpe på bestillerrollen, hvilke ydelser skal der præcist leveres?

Fælles standarder

- En harmoniseret visitationsmodel – Vi kan ofte nemt blive enige om, hvad borgeren "er for en", men når det kommer til en vurdering af, hvad borgeren i det pågældende tilfælde har behov for, bliver det mere vanskeligt
- Fælles mål, hvad er det vi måler? Hvornår er borgeren "færdig"

Matrikelløse tilbud

- Gøre brug af tværkommunale matrikelløse tilbud, fx til små målgrupper
- Tænke i fleksible ydelser, hvor den højt specialiserede indsats understøtter den mindre specialiserede indsats. Der kan f.eks. etableres konsulentfunktioner/udgående funktioner.

Rejsende specialistkorps

- Hvis et tilbud eksempelvis besidder en helt særlig viden eller kompetencer inden for et særligt specialiseret område, kan udbredelse af denne sikres gennem vidensdeling i form af et rejsende specialistkorps. Borgeren kan blive i eget tilbud, men vil modtage højt specialiserede ydelser

Anbefalinger

- Hvordan skal vi samarbejde i Nordjylland om de mange borgere, der går på tværs?
- Hvordan kan vi gøre samarbejdet mere forpligtende end det er i dag?
- Hvordan skaber vi et samarbejde, der både tager højde for borgerens ønske om at være i nærområdet, men samtidig kan tilbyde en specialydelse?